

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Caietani Societatis Jesu

Gaetano, Alfonso

Excusa Pragæ, Anno 1668

Cap: XII. Applicatur studijs literarum humaniorum, ac deinde docendæ
Grammaticæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37359

ctissima Virgine MARIA. Con-
spectus fuit eo die ipsius vultus
jucundior, & solito splendidior:
non absque admiratione & so-
latio ejus, qui gratias & favores
observabat, quos DEUS ser-
vato suo fideli exhibebat.

CAPUT XII.

*Applicatur studijs lite-
rarum humaniorum, ac deinde
docenda Grammatica.*

POSTquam tam profundas
pergisset radices perfectionis
mense Aprili, anni 1595. missus
est ad Collegium Mineitanum
ut ibi operam daret literis hu-
manioribus. Et quia ab anno
16. suæ ætatis, usque ad 22. inter-
misso harum literarum exerci-

Con-
s vultu
didio
e & fo
Favore
s serri
I.
s litte
deinde
e.
ndas t
tionis
missis
anum
ris ho
b ante
z. inter
exerci
tio

tio, deditus fuerat cantui, in-
strumentis musicis, venationi,
& huiusmodi oblectamentis, re-
petendæ illi fuerunt primæ re-
gulæ Grammatices, ut progres-
sum in humanioribus litteris
faceret. Cui utrique studio di-
ligenter incubuit, ac utiliter,
usque ad Octobrem, quo abiit
Panormum, ad idem studium
prosequendum. In itinere, Mi-
neum versûs, illi evenit quid-
dam dignum ipsius generositate
ac virtute, fuitque, quòd, dum
transeundum, cum Socio Patre,
esset flumen Cantaræ, quinque
passuum millibus distitum Ta-
orminâ, propter pluvias mul-
tùm redundâs, ignoraverint va-
dum, nec haberent viæ ducem,
nullûsque compareret, à quo id

rescirent, Franciscus in ijs angustijs, ut securum redderet Patrem, duce confidentiâ in Deum & munitus signo sanctæ crucis animosè ingressus sit fluvium Medias inter aquas, deprehensâ fossâ periculosâ, cohibuit mulam, ut reverteretur, & quod iumentum renitebatur, desiliens in profluentem, & aquis umbilico tenus immerfus, fræno bestiam retraxit. Indoluit summo opere Pater, quòd ob ipsum commodum Franciscus tale delictum crimen & incommodum subisset: sed ipse quasi nihil permissus, hilariter iumentum conscendit, & submittente Divina providentiâ hominem, qui transitum indicaret, flumen transvadavit, confecitque octo mil-

milliaria, ut erat madidissimus, magna cum jucunditate ac tolerantia. Postquam pertigisset ad diverforium, fuit rogatus à Patre, ut saltem interulam mutaret, siquidem alias vestes non haberet, quas illi offerret. Actis gratijs, eâ mutatione supersedit, & acceptans libenter occasionem à DEO oblatam, aliquid amore ipsius patiendi, prosequutus est iter. In hoc primo egressu ex Tirocinio, studuit primum fervorem conservare, quia sciebat illum semel deperditum difficulter recuperari. operam quoque adhibuit, nè studio litterarum intepesceret ardor orationis, ac aliorum exercitiorum spiritualium, quo calebat. Fuit, qui ignorans

sublimitatem sanctarum Franciscici cogitationum, quas ille celebrabat, ipsius taciturnitatem, modumque agendi, quo ab omnibus sese abstraherat, dependens à solo DEO, attribuere melancholiæ. Verùm, ille satisfaciens exactè officijs communibus religiosæ charitatis negligebat cætera, sæculi more redolentia, quia intelligebat volenti seriò vitam instituere sanctam, quod pauci faciunt, nil nisi virtutem spectantes, multa sustinenda, ab ijs maxime, qui non vivunt secundum leges perfectionis, ac spretis dictis factisque aliorum, solum DEUM respiciendum, & consilia conferenda cum illis, qui locum DEI obtinent. Amabat

con-

contemptum sui, & exercitia
humilitatis; vivebat, quasi il-
lum tæderet vitæ præsentis, nec
esset incola hujus mundi, sed
cœli. Erat res admiratione di-
gna, & rari exempli, videre Ju-
venem 25. annorum, summâ di-
ligentiâ sese impendentem, illis
humilibus, ac tædiosis Gramma-
ticæ rudimentis, nihil cupien-
tem, & animo versantem aliud,
quàm ut in Superioribus obse-
queretur DEO. Vnde superan-
do ejus studij horrorem, quem
sentiebat, & moderatè illi in-
cumbendo, abundè profecit.
Mineo missus fuit Panormum,
ut operam daret Oratoriæ fa-
cultati, atque cum illius Acade-
miæ Rhetoricæ ageret, ut ajunt,
Bidellum, exhibuit se diligen-
tis-

tissimum in exequenda Magistri
voluntate, & promptum ad in-
serviendum omnibus pro viri-
bus, intrà terminos legum no-
strarum. In designandis exer-
citijs corporalibus, quæ rece-
pto inter Religiosos more, per-
agunt etiam Clerici, quamvis
ex officio, illi competeret præ-
cipere & præesse cæteris, nihil-
ominus eorum partem sibi as-
sumebat, quin & aliorum vices
supplebat. Sibi quoque ordi-
nariè res & occupationes deli-
gebat viliores ac incommodio-
res, & laboribus extraordina-
rijs manum ipse suam potius ad-
hibebat, quàm ut illos alijs ad-
jungeret. Interea visum est Su-
perioribus, promovere illum ad
Ordines minores, quos magno
piet-

pietatis sensu suscepit à Domino Didaco de Abedo, Archiepiscopo Panormitano, die 30. Novembris, Anno 1595. Postquam in his studijs Humanitatis, ac Rhetoricæ bonum fecisset progressum, applicatus est in Octobri, anni sequentis, docendæ Grammaticæ Panormi. Vbi, quantumvis iu ea Civitate bene nosceretur, & annum jam penè 27. ætatis attigisset, non erubuit, neque grave sibi esse, duxit, acceptare infimam classem centum & amplius discipulorum, promptè annuendo nutui Obedientiæ. Explicari nequit, quantâ diligentîâ & voluptate, se addixerit consuetudini puerorum, qui assveverat familiaritati Magnatum. Non im-

impendebat tempus evolvendis alijs libris, ut solent, qui altiora sapiunt, ad evitandum tædium illius humilis ac laboriosi muneris, sed totum se dabat rebus, ad Scholam suam pertinentibus, juxta præscriptum Regularum. Et verò, propter sedulitatem ipsius atque industriam, non ordinarius fuit discipulorum profectus: nihilominus reverebatur suos Commagistros, & sensa sua cum illis, eâ animi demissione conferebat, ut obstupescerent. Summè optabat, ut discipuli, à primis annis, timerent DEUM, unâque amarent DEIPARENTEM Virginem MARIAM; id quod indies petebat à DEO, adhibitis intercessoribus Angelis ipsorum tutelari-

bus)

bus, sanctis præterea monitis, ipsos suo tempore imbuebat, & omnia confirmabat exemplo vitæ quàm integerrimæ ac sanctæ. Usque adeò erat modestus in gestibus totius corporis, tam affabilis, & potens in sermone, ut absque omni alia animadversione, solâ authoritate rexit discipulos, qui suo modo imitantes Magistrum, silentij erant quàm observantissimi in Schola, & eâ egressi, procedebant in templum quàm modestissimè, Missæ Sacrificium audiebant devotè, quæ res difficilis accidit immaturi judicij pueris. Nunquam oculos defixit in vultu ullius sui discipuli, nec in Schola, neque extra illam, se exhibuit, cuiquam eorum præ cæteris fami-

miliarem, quia omnes affectu
complectebatur paterno. Prae-
ter tempus docendi, cum nemi-
ne agebat, praeterquam si id exi-
geret necessitas, & quidem mo-
dico tempore, ita ut semper in-
citamento esset omnibus ad vir-
tutem, ac tempus utiliter ex-
penderet, quod pluris quovis
thesauro aestimabat. Idcirco
etiam nullius negotij curam as-
sumebat, & nihil tribuebat tem-
poris amicis ac sanguine jun-
ctis, quibus disertè dicebat, se
mundo nuncium remisisse, ut
liber ab omni alia cura, operam
daret perfectioni propriae, & ijs
quibus addiceretur ab Obedi-
entia. Observantissimus fuit
Regularum, tum Magistros dum-
taxat concernentium, tum ea-
rum

rum, quæ ligant universos, atque imprimis illius, quâ indicitur silentium. Elapsâ horâ, quæ à prandio impendi solet, modestæ recreationi, mutui colloquij in Societate nostra, à quo per reliquum diem abstinemus, prima ipsius erat cura, ut genibus nixus, consuetum conscientiæ examen perageret, cum illud statuto tempore persolvere non posset, eò quòd adesset Sacro cum suis discipulis, pro more in nostris Scholis usitato. Nunquam ex ejus ore prodijt verbum, quo indicaret sibi videri quodpiam Superioris mandatum, severum aut supervacaneum. Nunquam petijt honestam aliquam relaxationem, nè quidem, ut exerci-
tij

tij causâ, domo egrederetur, unicu
vel inviseret ullum templum, plurim
cujus ageretur festum, dicens, niste
se neque relaxationibus consue stem
tis indigere. si quæ autem ip prim
specialis offerretur, respueba tore,
illam, ita ut mandato Superio se tu
rum, ad acceptandam esset ad manc
gendus, quod ipsi quandoque dicer
intermittebant, nè ipsum affi diu v
gerent, & afficerent molestia exper
quam sentiebat, cum videret su quan
meminisse Superiores, & ratio sua v
nem habere: non quærebat endu
commoditates in cubiculo, a bat r
liis que rebus necessarijs, im suo
difficiliter adducebatur, ad su Quan
cipiendam vestem novam, aut gavif
clericalem pileum, quando hi ctore
opus habere judicabatur. Co oravi
jus rei prætermisiss multis rit, e
un

unicum commemorabo exemplum. Mandaverat Pater Minister Sartori, ut Francisco vestem pararet; ipse verò multis primùm precibus egit cum Sartore, nè id fieret, cùmque ille se tueretur expresso Superioris mandato, adivit P. Ministrum, dicens se morbidum esse, neque diu victurum, ac perditum iri expensas istas, sui gratiâ factas, quandoquidem in attrita illa sua veste, se existimaret sepeliendum: & plures alias allegabat rationes, ob quas istam, pro suo solatio, petebat gratiam. Quam ubi ei Pater amanter negavisset, recurrit ad Patrem Rectorem, atque tam ardentè peroravit, ut petitioni ejus annue- rit, eo tamen pacto, ut accede-
ret

ret beneplacitum P. Ministri,
ad quem voti compos redijt hi-
laris: verum, Pater illi respon-
dit, si, quid mihi placeat, intel-
ligere cupis, scito, mihi gratum
fore, si vestem accipias, qui-
summe indiges hoc adeo frigi-
do tempore, propter virium
tuarum imbecillitatem, obse-
quere amabo. Tum conticuit
apponens merito Paupertatis &
Mortificationis, coronam Obe-
dientiae.

CAPUT XIII.

*Inchoat cursum Philo-
sophiae, sed propter invaletudinem
illo interrupto, revertitur
ad docendum.*

EXistimabat Franciscus dicitur
tur-